

ABOVSKÝ

6. ročník, číslo 1, apríl 2011
www.regionhornad.sk

hlásnik

Štvrťročník pre obyvateľov, priaznivcov
a návštevníkov mikroregiónu Hornád

Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov,
Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Skároš,
Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

Dočítate sa:

- Súťažte o najkrajšiu ulicu!
- Fanatici do histórie
- Starostami dve desaťročia
- Pestrý občiansky servis

Komu sa nelení, tomu sa zelení

Očistná jar

Starostka Nižnej Hutky Mária
Szászfaiová ukazuje na breh Torysy.

Keď nám prvý teplý lúč slnka pošteklí nos, hneď sa cítime lepšie. Hlboko sa nadýchneme jari a podvedome očami hľadáme niečo pekné. Pučiace stromy, kvety, zelenú trávu. Opakuje sa to každý rok. No jarné nadšenie opadne, ak nám oči zastanú na plastových fľašiach a vreciach s odpadom. Dotvárajú kolorit krajiny. Hovorí, akí sme. Chciac-nechciac, aj tento kolobeh má v našich obciach svoje miesto. Rozhliadli sme sa po mikroregióne a pátrali po stopách jari.

pokračovanie na str. 3

Po brigáde. V prírode našli aj pneumatiky.

ako to vidí...

Od hercov k scenáristom

Zdá sa, že búrlivú epizódu voľieb máme za sebou. Naše samosprávy znova fungujú ako zvyčajne. Obecné zastupiteľstvá sa už stretli na úvodných pracovných zasadnutiach a plánujú aktivity šiestej série seriálu napredovania svojich obcí či nášho regiónu v porevolučnom období.

Jednotliví starostovia, prihliadnuc na priebeh a atmosféru voľieb, konštatovali nebývalý záujem Vás, občanov, o dianie v obciach. Vyjadрили ste ho vysokou volebnou účasťou. Chceme Vás ubezpečiť, že sme tomu veľmi radi. Sme radi, že Vám nestačí len rola seriálových hercov, ale chcete sa podieľať aj na písaní samotného scenára. Je to pre nás, starostov a starostky, povzbudivé. Verte, že urobíme všetko preto, aby sme spoločne s Vami pokračovali v aktivitách, ktoré zabezpečia ďalší rozvoj našich obcí a regiónu. Len spoločne, vo vzájomnej podpore a zhode, môžeme náš seriálový príbeh písať tak, aby výsledkom bola spokojnosť s kvalitou nášho života.

Ešte raz Vám ďakujem. Na začiatku tohto volebného obdobia, zvlášť teraz pred prichádzajúcimi veľkonočnými sviatkami, želim Vám a Vaším rodinám len to najlepšie, veľa lásky a pokoja.

Ing. Ján Kokarda, predseda Rady RZO Hornád

Z riek vyťahujú konáre, ale tiež plno odpadu.

Na dvoch kolesách z Košíc až do Sárospataku

Cyklistom bez hraníc

Už v najbližších týždňoch odštartujú práce na vytvorení hlavnej cezhraničnej súvislej 27 kilometrovej cyklotrasy Košice – Sárospatak. Pôjde o jej vybudovanie a označenie spojením už existujúcich úsekov. Obyvatelia tak už v budúcej sezóne budú môcť využívať nový cyklistický chodník medzi obcami Čaňa a Ždaňa či Čaňa jazero - Gyňov. Najatraktívnejšia však bude určite visutá lávka cez rieku Hornád medzi Gyňovom a Trsteným pri Hornáde. Zrekonštruovaná bude aj cesta - spojnice z Trsteného do Skároša. Celková hodnota aktivít na slovenskej strane predstavuje sumu viac ako 700 000 eur. Projekt sa realizuje v rámci cezhraničnej spolupráce Maďarsko - Slovensko z eurofondov.

jk/red

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Program cezhraničnej spolupráce
Maďarská republika-Slovenská republika
2007-2013

Podpora na obnovu obcí, vzdelávanie a cestovný ruch

Štyri výzvy za štyri mesiace

V rámci územia verejno-súkromného partnerstva miestnej akčnej skupiny (MAS) Hornád - Slanské vrchy sa v našom regióne možno do roku 2013 uchádzať o dotácie vo výške 2 271 000 eur. Na devätnásť už schválených projektov s maximálnou podporou 40 000 eur na jeden projekt poputuje obciam na obnovu a výstavbu športovísk a cyklotrás 760 000 eur. Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo sú predmetom ďalšej výzvy. Podpora vo výške 720 000 eur sa rozdelí medzi osemnásť projektov, na jeden teda prípadne najviac 40 000 eur.

Projekty zamerané na vzdelávanie a informovanie budú môcť poskytovať združenia a podnikateľské subjekty. Tri môžu získať dohromady 90 000 eur, jeden 30 000 eur. Výška dotácie vo všetkých týchto troch prípadoch predstavuje 100 %.

Projekty zamerané na vzdelávanie a informovanie budú môcť poskytovať združenia a podnikateľské subjekty. Tri môžu získať dohromady 90 000 eur, jeden 30 000 eur. Výška dotácie vo všetkých týchto troch prípadoch predstavuje 100 %.

Projekty zamerané na vzdelávanie a informovanie budú môcť poskytovať združenia a podnikateľské subjekty. Tri môžu získať dohromady 90 000 eur, jeden 30 000 eur. Výška dotácie vo všetkých týchto troch prípadoch predstavuje 100 %.

„Som veľmi rád, že dnes už môžeme konštatovať, že MAS za posledných štyri mesiace vyhlásila v rámci schválenej stratégie rozvoja územia už štyri výzvy a jednu v druhom kole,“ komentuje predseda MAS Hornád - Slanské vrchy, o.z. Ing. Ján Kokarda. Aktuálne informácie a celé znenie výziev sledujte na www.hornad-slanskevrchy.sk

rah

U. S. Steel: Spolupráca pokračuje

Nový viceprezident pre európske prevádzky a prezident U. S. Steel Košice, s.r.o. David J. Rintoul sa teší na spoluprácu s komunitou. „Viem, že pán Babcoke rozvinul mnoho aktivít. Budem v mnohých pokračovať a určite pridám i ďalšie. Znamená to kontinuitu i rast aktivít s obcami v okolí U. S. Steel-u,“ vyjadril sa na tlačovej konferencii pre Abovský hlásnik. Do súčasnej pozície nastúpil D. Rintoul 1. januára 2011, vystriedal G. Babcoka, ktorý vo funkcii pôsobil od marca 2008 do decembra 2010.

šim

ABOVský hlásnik v novom šate

Noviny sa neustále snažíme vylepšovať. Dôkazom toho je aj nová hlavička - Abovský hlásnik na titulnej strane. Zvýraznili sme v nej práve slovíčko Abov - historické územie, v ktorom sa náš mikroregión nachádza. Posilňujeme tak jeho i vašu výnimnosť.

red

Pokazil sa počítač?

Hoci v marci vláda rozdelila na prevenciu pred povodňami 20 miliónov eur, žiadna obec z nášho mikroregiónu nedostane ani cent. „Som sklamaný a rozčarovaný,“ vyjadril sa starosta Ždane Ing. Ján Kokarda. „Kritériá mali byť jednoznačne určené,“ doplnil starosta Čane Michal Rečka. Obce vyberal počítač na základe počtu a rizika povodní, miery nezamestnanosti a lokalizácie obce na hornom či dolnom toku. „Ak vyberal počítač, asi bol pokazený,“ komentoval J. Kokarda.

ah

Abovský hlásnik bodoval

Prvá z novinárov

„Jednoznačná favoritka poroty napriek veku (iba 26 rokov). Perfektné spracovanie po všetkých stránkach, výborná kompozícia aj jazyk. Vďaka sugestívnosti príspevku je každý jeho čitateľ priamo účastný storočných záplav,“ znie vyjadrenie poroty 4. ročníka Novinárskej súťaže Slovenského syndikátu novinárov (SSN).

Naša redaktorka Katarína Šimková získala 1. miesto v kategórii beletristické žánre v printových novinách za články Ľady sa pohli; Bez solidarity by živel zúril viac; Vyčerpaní, ale s obrovskou energiou; z vlaňajšieho 2. a 3. čísla Abovského hlásnika. Redaktorka bodovala v konkurencii 253 autorov so 109-timi prácami medzi redaktormi z TV Markíza, Slovenského rozhlasu či webnoviny.sk.

rah

Foto: archív SSN

Predseda SSN Peter Kubínyi blahoželá redaktorku Abovského hlásnika Kataríne Šimkovej.

pokračovanie zo strany 1

Torysa pri Nižnej Hutke sa vracia na svetlo sveta. Pracovníci firmy TAMIX ju oslobodzujú od prebytočných konárov a kmeňov. Zo zarasteného okolia rieky, ktorá ukázala svoju silu počas minuloročných povodní, sa stáva príjemné miesto. „Keď boli moje deti malé, chodievali sme sa sem prechádzať. Po úpravách terénu by sme mohli tradíciu obnoviť,“ plánuje starostka Nižnej Hutky **Mária Szászfaiová**. Bola by rada, keby rieka zostala čistá čo najdlhšie. Vrásky na čele jej však už teraz robia odpadky blízko vodného toku. „Teším sa, že nám upravujú okolie a hneď na to sú ľudia schopní priniesť sem vrecia so smetím,“ hovorí so smútkom v hlase.

Po schválení žiadostí od obcí Slovenskému vodohospodárskemu podniku Torysu čistia aj vo Vyšnej Hutke, od sútoku až po most v Košickej Polianke. „Odstraňujú nánosy na ústrednom pilieri mosta, dvíhajú breh. Výmole vysypávajú kameňom,“ približuje práce starostka Vyšnej Hutky **Agáta Nosálová**. Na ulici smerom k chatovej oblasti vyhĺbili v marci pracovníci firmy Spojstav rigoly. Nahradili tak prírodné priekopy a ľuďom by už počas dažďov nemala stekať voda pod domy. Žľaby pribudli aj na vedľajšej ulici.

› Budú monitorovať

Čo dokážu mechanizmy za mesiac, sme schopní my ľudia odpadom „dotvoriť“ za pár minút.

O neduhoch v obciach mikroregiónu veľmi dobre vedia. „Pripravujeme Dni jarnej čistoty. Pristavíme veľkokapacitné kontajnery, ľudia sme už o podrobnostiach informovali letáčikmi. Aby to, čo nepatrí do prírody, skončilo v smetných košoch. Ako prevenciu zavedieme monitoring. Zistíme, kto znečisťuje okolie,“ približuje M. Szászfaiová. V apríli to jarným upratovaním bude žiť aj vo Vyšnej Hutke. „Obyvateľov vyzveme, aby si každý pred domom poupratoval. Naši aktívni pracovníci už teraz zbierajú odpad a zametajú, o okolie vlastného domu by sa mal postarať každý sám,“ mieni A. Nosálová.

S brigádami majú dobré skúsenosti v Haniske, Gyňove aj v Trstennom pri Hornáde. Čím viac ľudí sa inšpiruje, tým krajší môže byť náš

región. A nielen na jar. Ako vyzerá, je aj naša vizitka. Lebo komu sa nelí, tomu sa zelení... aj v lese, parku, ulici alebo vo vlastnej záhrade.

Katarína Šimková

Foto: autorka a archív redakcie

Práca na rígoch vo Vyšnej Hutke.

Súťažíme o najkrajšiu ulicu mikroregiónu! Ktorá je naj na svete?

Champs Elysées alebo Wall Street? Alebo hádam Osloboditeľov, Ervénska, Podlesná či Hlavná? Ešte ste si nevybrali? Najkrajšia ulica je predsa tá, kde bývate vy! Dokážte to a vyhráte unikátnu tortu! Venuje ju Regionálne združenie obcí Hornád.

Redakcia Abovského hlásnika so starostami vyhlasujú súťaž o najkrajšiu ulicu. Zapojiť sa môžu ulice zo všetkých obcí mikroregiónu. Do redakcie nám pošťou na adresu uvedenú v tiráži alebo mailom na ksimkova@communicationhouse.sk od jari do jesene posielajte fotografie. Zverejníme ich na webe www.regionhornad.sk vo Fotogalérii. Potom budú môcť návštevníci webu hlasovať o tú ulicu, ktorá sa im najviac páči. Motivácia - torta pre celú ulicu bude stať určite za to. Tak čo hovoríte na hodenú rukavicu? Vyhrá Belža alebo Sokolany? Možno to bude Geča. Alebo Haniska?

redakcia

Kúsok prírody v obci

K atraktívnejšiemu prostrediu v obciach prispievajú aj nové projekty, ktoré skrášlia naše zanedbané okolie. Príjemný oddychový priestor pre obyvateľov vznikne v Čani. Budú si môcť posediť aj pri novej fontáne. Námestie a park v centre obce podstupujú úpravy z projektu Miestnej akčnej skupiny Hornád-Slanské vrchy za 40 000 eur. Okrem neho ide aj o projekt Regenerácia sídel z eurofondov. V jeho rámci pribudne k časti starej zelene do konca júna dvadsaťsedem nových stromov - borovic, tují a tajazmínov. K tomu ďalšia plazivá zeleň. Na stromy a nimi vytváraný kyslík mysleli aj tvorcovia projektu revitalizácie centra Košickej Polianky, hradeného z eurofondov za vyše 300 tisíc eur. Nepočítajú len s dláždením a asfaltovaním verejných priestranstiev centra obce. Pri potoku vedľa požiarnej zbrojnice už stavajú nevelké členité voľnočasové priestranstvo určené najmä pre rodičov s malými deťmi. Trávnik a nízku zeleň doplnia lavičky, preliezačky a hojdačky.

šim a kdz

Rodák z Belže spoluzakladal košickú Botanickú záhradu

Viete, že...?

Úplnou náhodou sa mi dostala do rúk kniha Pripovedky z valala z roku 1977. Napísal ju rodák z Belže - **Univ. Doc. RNDr. Jozef Rácz, CSc.** (1909 – 1984).

Vyrastal v gazdovskej rodine, v ktorej sa ťažkou roľníckou prácou zarábalo na chlieb. Aj keď doba bola zlá, jeho rodičia si uvedomovali talent svojich synov a neľahko zarobené peniaze neváhali investovať do ich štúdií a vzdelania.

Jozef a jeho starší brat Imrich študovali spočiatku teológiu v Užhorode. Imrich nečakane zomrel na týfus. Mladší Jozef pokračoval v štúdiách na prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Neskôr si dopĺňal štúdium v Mníchove. Jozef Rácz bol spoluzakladateľom botanickej záhrady v Košiciach, kde dlhé roky pôsobil ako riaditeľ.

V knihe Pripovedky z valala verne opisuje život v Belži v rokoch 1867 až 1977. Je to zaujímavé čítanie - ako Belža vznikala, ako mladí ľudia odchádzali za prácou do Ameriky, aby si mohli kúpiť svoje roľnícky, ktoré im nakoniec komunisti znárodnili.

V knihe sa tiež ďalej venuje životu Belžanov z ich starostami, aj radostami. A čo je pozoruhodné, že

v nej pisateľ často dôrazne poukazuje na starodávny dub, ktorý dodnes stojí, a máme ho aj v erbe našej obce. Tomuto dubu sa skutočne vždy prejavovala veľká pozornosť.

Niet pochýb o tom, že táto kniha /je len jediný výťažok/ je historicky pre našu obec veľmi dôležitá. Okrem nej nám náš rodák zanechal aj zopár krátkych filmov z Belže. A hádajte, čo je na prvom z nich - **STARODÁVNÝ DUB**.

Nášho významného rodáka ctí, že nikdy nezabudol, kde sú jeho korene a aj napriek všetkým titulom bol v Belži len Jožka báči!!!

Andrea Prekopová, starostka obce Belža

Foto: archív redakcie

Významný tristoročný dub v Belži.

Najväčší pomáhajú

Náš región sa stále spamätáva z minuloročných záplav. Pomocnú ruku podalo viacero firiem, medzi nimi aj zástupcovia najväčších podnikateľských subjektov v regióne – U. S. Steel Košice, Východoslovenská energetika, T-Systems Slovakia a Ness Slovensko. Takmer 300 000 eur rozdelili Nižnej Myšli, Čani, Vyšnej Hutke, Ždani, mestskej časti Košice – Krásna a Sodom nad Torysou. „Chceme sa týmto firmám veľmi poďakovať. Tiež Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti či Jánovi Figelovi ako fyzickej osobe. Prostriedky sme použili výlučne na odstraňovanie škôd po povodni opravy poškodených miestnych komunikácií a budovy materskej školy,“ vyjadril sa starosta Ždane Ing. Ján Kokarda. Na otázku, čo firmy viedlo k tomu, že podali pomocnú ruku, odpovedá pre Abovský hlásnik hovorkyňa Východoslovenskej energetiky **Andrea Danihelová**: „Rozsiahle povodne ne- nechali ľahostajnými mnohých ľudí a predstaviteľia najväčších spoločností neboli výnimkou. Je úplne prirodzené, že intenzívne vnímali dopad povodní na krajinu a jej obyvateľov. Sú predsa jej súčasťou - či už ako jednotlivci alebo zástupcovia firiem. Všetci vedeli, že je potrebné pomôcť a riešenie spojenia technických a finančných prostriedkov bolo najefektívnejšie.“

kš

Ilustračné foto: archív redakcie

Záber z minuloročných povodní v Čani.

Komentár

0 nás bez nás?

Tak ako mnohé obce na Slovensku, aj Gyňov rieši momentálne aktuálny problém redukcie vlakov. Redukciou nazývajú určité inštitúcie úplné zrušenie vlakových spojov 7220, 7221, 7222 a 7223 na trati 169 Košice – Gyňov. Spísali sme petíciu za ich zachovanie. V prvý marcový deň zvolali kompetentní prvé oficiálne rokovanie Košického samosprávneho kraja, na ktorom sa zúčastnili aj starostovia z Valalíka, Geče, Čane a Gyňova a zástupcovia Železničnej spoločnosti Slovensko.

V diskusii som upozornila na to, že Gyňov je koncová obec a ponuka autobusových firiem nestačí ani kapacitne ani počtom spojov. Z pôvodnej ponuky vlakov ostali len dva páry, a to nepostačuje. Železničnú dopravu využívajú obyvatelia

Starostka Gyňova o rušení vlakových spojení

i záhradkári. Kvôli vzdialenosti od zastávky im viac vyhovuje. Navrhovala som upraviť radenie vlaku tak, aby boli náklady na jeho vedenie čo najnižšie.

Starosta Valalík poukázal na dynamický rozvoj obce, pri ktorom dochádza k ničeniu ciest. Práve preto potrebujeme cestujúcich presmerovať na železničnú dopravu, zatráktívniť ju, zaviesť integrovaný systém, aby bolo cestovanie jednoduchšie a lacnejšie.

Na tomto stretnutí vedúci odboru dopravy KSK Ing. Ladislav Olexa,

PhD. prezentoval stanovisko: Košický samosprávny kraj je proti plánovaniu redukcie, pretože sa skomplikuje doprava cestujúcich nielen do práce, ale aj za nákupmi, do úradov aj za turistikou.

Médiá už o dva týždne – 14. marca - informovali o úplnom zrušení vlakových spojov. Načo bolo to naše rokovanie? Prečo nepočúvajú hlasy zdola? Aj v tomto prípade to má najhorší dopad na našich občanov!

Bc. Denisa Vargová, starostka Gyňova

K téme sa pre Abovský hlásnik vyjadril aj vedúci dopravy KSK Ing. **Ladislav Olexa, PhD.:** „Spracovali sme k redukcii vlakov negatívne stanovisko kraja. K téme plánujeme v apríli stretnutie všetkých ôsmich predsedov samosprávnych krajov. Uvidíme, či môžeme zmôcť ešte niečo ďalej. Keď rozhodnutie Železničnej spoločnosti Slovensko odobrí Ministerstvo dopravy SR, nezmeníme ho. Overíme kapacitu autobusov do Gyňova a budeme rokovať aj s riaditeľom Eurobus-u, ktorý spojenie zabezpečuje. Aké bude definitívne rozhodnutie o rušení vlakov, zatiaľ nevieme, ale ekonomika asi zohrá silnú rolu.“

Na slovíčko s...

novým riaditeľom Obvodného oddelenia Policajného zboru Čaňa pplk. EUGENOM SZABÓOM:

Správaj sa normálne

■ **Vaším zámerom je znížiť kriminalitu v mikroregióne. Ako?**

Najväčší percentuálny podiel na celkovej kriminalite tvoria trestné činy a priestupky majetkového charakteru. Počas priameho výkonu služby sa 27 policajtov nášho obvodného oddelenia zameriava na zníženie počtu protiprávných konaní, zvýšenie počtu zistených a zaistených páchatelov a takisto nájdených osôb, po ktorých bolo vyhlásené pátranie a na zaistenie odcudzených vecí pochádzajúcich z trestnej činnosti.

Pravidelným výkonom obchôdzkovej služby v rámci jednotlivých obcí celého služobného obvodu v dennej aj nočnej dobe chceme zvýšiť bezpečnosť občanov. Na 29-tich základných školách budeme pokračovať v osvedčených projektoch Správaj sa normálne. V rámci desiatich tém sa 992 piatakov venuje informáciám o polícii, bezpečnosti v doprave, prevencii závislosti, krádeží, rasizmu a diskriminácie a tiež problematike zábavnej pyrotechniky.

Obraciame sa na obyvateľov jednotlivých obcí, poskytujte nám včas informácie o výskyte a pohybe cudzích a podozrivých osôb, tiež motorových vozidiel na teritóriách obcí.

red

Otázka pre...

Problém zvaný spodná voda

So spodnou vodou máme po minuloročných povodniach nemilé skúsenosti. O probléme sme sa zhovárali s odborníkmi z oblasti geológie Ing. Slávkou GREXOVOU, PhD. a RNDr. Igorom BAJOM z firmy Geo Slovakia. Čo spôsobuje jej výskyt?

Pri zatápaní suterénnych priestorov rozhoduje režim hladiny. Pre južnú oblasť Košíc sú hlavným zdrojom dotácie podzemných vôd zrážky a prítomné množstvo vôd z Hornádu. Pri vysokých stavoch v čase extrémnych zrážok dochádza k zvýšeniu hladiny a následne k infiltrácii vody z toku do pririek zóny. V júni a v júli minulého roka zrážky dosiahli 137 – 175 % dlhodobého priemeru. Jednoznačne spôsobili povodne. Viac ako 400 milimetrov zrážok enormne ovplyvnilo aj režim hladín podzemných vôd. Extrémne zrážky si pamätáme aj z roku 1977 a nemožno ich vylúčiť ani v budúcnosti.

Riešenie spodnej vody si vyžaduje komplexný prístup.

V niektorých prípadoch je výskyt spodnej vody v suterénnych priestoroch dôsledkom nevhodného situovania obytných domov. Pre trvalé zníženie jej hladiny, najmä v období zvýšenej zrážkovej činnosti, je potrebné vyriešiť v postihnutých oblastiach odvodnenie územia. Spôsob odvodnenia územia sa navrhne až po realizácii podrobného hydrogeologického prieskumu. Na základe jeho výsledkov spresnia odborníci počet, lokalizáciu a technické parametre vrtov, prípadne drénov a navrhnu režim prevádzky odvodňovacieho systému.

šim

Ilustračné foto: archív redakcie

0 nárokoch pri nehodách

Každý, kto nezavinil dopravnú nehodu, má nárok na odškodnenie. Ak sa už nešťastná udalosť stala a niekto utrpel zdravotnú ujmu alebo vecnú škodu na osobných veciach, to znamená zničené oblečenie, okuliare, mobil atď., má nárok na preplatenie týchto vecí a straty na mzde. Finančné plnenie za spôsobenú škodu takému človeku vyplýva zo zákona a môže ho dostať v pomerne krátkom čase. Niekedy je to pár eur, ak sú menšie škody, niekedy aj tisíce – polročná, ročná práceneschopnosť, operácie, liečenie, trvalé následky. Stratené zdravie nenahradia žiadne peniaze, pomôžu však zlepšiť finančnú situáciu. V dnešnej dobe je veľmi ťažké vystačiť si z nemocenskej dávky alebo invalidného dôchodku, nehovoriac o doplácaní na drahé lieky, rehabilitácie, kúpele... A žiť treba ďalej.

Späť sa nároky odškodnenia preplácajú do dvoch rokov od vystavenej policajnej správy a vzťahujú sa aj na nehody v zahraničí. Nie je pritom potrebné mať uzavreté životné či úrazové poistenie a nie je treba nikam chodiť, či vybavovať niečo po súdoch.

Viac info na: odsodnenieponehode@gmail.com alebo tel. 0915 050 052.

ah

Záhradkári radia

Kto by nechcel pekné ovocie z vlastnej záhrady? Už pri zakladaní – obnovení záhrady treba myslieť na to, či je získaný sadbový materiál rezistentný voči chorobám. Slivky – šarka, jablone – chrastavitosť a múčnatka, marhule – monília... Niektoré stromy v našich záhradkách sú prestarnuté, dajú sa obnoviť rezom korún stromov. No nechceme sa s nimi rozlúčiť, lebo majú pre nás nejakú hodnotu (zasadiť ho náš predok, veď dával dobré ovocie). Môžu byť tiež napadnuté niektorou z uvedených chorôb. Dá sa proti tomu účinne zasiahnuť vhodným postrekom vo vhodnom termíne. Riadime sa zásadou striekať včasnšie ráno alebo neskôr večer, nestriekame do plne rozvinutého kvetu – napoludnie. V tom čase navštevujú kvety prirodzené opelovače. Hmyz po takom zásahu hynie. Včely prispievajú k opeleniu krajiny. Keby priniesli do úľa čosi z postreku, znehodnotia med. Myslíme aj na mnohých včelárov v našom kraji. Kto by nechcel zdravý med?

Záhradkári zo Ždane radi pomôžu, poradia v každom smere na tradičných akciách alebo cez akýkoľvek kontakt cez obecný úrad.

František Veréb,
základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v Ždani

Foto: OcÚ Ždaňa

Podarí sa vám tento rok vypiesť exponáty na Výstavu ovocia a zeleniny v Ždani? Záber z minuloročnej návštevy školákov.

Koľko nás bude?

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie, spôsob dopravy do zamestnania, či počítačové znalosti. Aj o nich budeme už čoskoro odpovedať pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov od 13. mája do 6. júna. „Ide o najvýznamnejšie a najrozsiahlejšie zisťovanie,“ uviedol riaditeľ Štatistického úradu SR Ing. Juraj Horkay. „Vyzývame obyvateľov, aby neváhali a využili možnosť sčítať sa. Informácie podávajúte presne, pravdivo a hlavne včas.“ Relevantné sú údaje platné počas polnoci z piatku 20. mája na sobotu 21. mája 2011. Oproti minulému sčítaniu obyvateľov pribudla ešte možnosť vyplnenia tlačív v elektronickej forme od 21. do 29. mája. Štatistickí pripravili pre verejnosť aj zaujímavú súťaž. „Pôjde tu o získanie čo najstaršieho exponátu z podobných udalostí v minulých rokoch na území Slovenska. Verejnosti ju predstavíme v máji 2011, tesne pred začatím sčítania. Čím starší, tým lepší,“ priblížil podrobnosti Ing. Horkay. Všetky potrebné tlačivá a informácie nájdete na internetovej stránke www.scitanie2011.sk, aktuálne informácie aj na www.regionhornad.sk

tur/šim

Najstarší obyvatelia mikroregiónu Hornád

Valalíky	Tomáš Sajko	98 (*marec 1913)
Košická Polianka	Mária Horňáková	97 (*marec 1914)
Ždaňa	Žofia Pancuráková	92 (*marec 1919)
Gyňov	Anna Dudríková	91 (*január 1920)
Trstené pri Hornáde	Elena Drotárová	91 (*február 1920)
Trstené pri Hornáde	Imrich Sedlák	90 (*február 1921)
Nižná Myšľa	Margita Kozlaiová	90 (*február 1921)
Košická Polianka	Ondrej Lengyel	88 (*február 1923)
Ždaňa	Regina Oravcová	87 (*február 1924)
Nižná Hutka	František Bajus	87 (*marec 1924)
Kokšov - Bakša	František Hudák	86 (*január 1925)
Ždaňa	Gejza Veréb	85 (*marec 1926)

Redakcia a redakčná rada srdečne jubilantom blahoželá a praje im pevné zdravie a veľa každodenných radostí.

Starosta vyjde z bránky a už je v robote

Viete si predstaviť, že pracujete na jednom mieste dvadsať rokov? V prípade starostu navyše nejde len o dialóg dvoch strán - zamestnanca a zamestnávateľa. O jeho zotrvaní rozhoduje každý občan. Štvorročné volebné obdobie predstavuje skúšobnú dobu, po ktorej dostane starosta odpoveď. Dvadsať rokov na starostovskej stoličke môžeme označiť za rekord, ba aj za poctu. V našom mikroregióne vstúpili služobne najstarší - Cyril HUDÁK v Kokšove - Bakši a Ing. Ján KOKARDA v Ždani do šiesteho volebného obdobia. V redakcii Abovského hlásnika sa s nami podelili o tajomstvo ich úspechu.

Ján Kokarda nepracovne. Zanešený chovateľ vystavoval aj bernského salašníckeho psa.

❑ Ľudia vás zvolili za starostov už po šiestykrát. Čím si to vysvetľujete?

Cyril Hudák: Teší ma, keď vidím výsledky. Pomaly ani nespím a snívam o realizácii projektov. Plynoifikácia, rekonštrukcia ciest... Stávali sme pomníky pre živých i pre mŕtvych. Bytovky aj domy smútku. Možno nás zvolili preto, že niečo po nás zostalo.

Ján Kokarda: Nikdy som nič nesľuboval. Stále som sa snažil počúvať, čo ľudia chcú a urobiť všetko preto, aby som to splnil. Keby obyvatelia cítili, že neriešime ich problémy, veľmi rýchlo by nám to dali vedieť. Niekedy

Bez snov a podpory sa nič nepodarí

stačí, že občana vypočujete. Dôležitá je tiež komunikácia medzi poslancami a starostom. Za nevyhnutnosť považujem neustály profesionálny rast. V deväťdesiatych rokoch sme spoločne prešli komplexným vzdelávaním. Musíme však kráčať s dobou a byť odborne spôsobilí, aby sme vedeli občanom poradiť.

Cyril Hudák: Základný rýchlokurz nám veľmi pomohol. Odborne zdatní musia byť takisto pracovníci úradu. Obecný úrad je servis pre občana. Potrebuje nám dôverovať.

❑ Ak radíte občanom, mali by ste sa vyznať sa v mnohých oblastiach.

Ján Kokarda: Starosta musí byť právnikom, diplomatom, technikom, policajtom, hasičom. Osobitú pozornosť sme venovali sile a kompetencii obecného úradu. Navyše, darí sa nám vybaviť veci s úsmevom. Občan je klient a treba sa naňho usmievať. To sa vráti.

Cyril Hudák: Výrub stromov, stavby, školstvo, výberové konanie na učiteľa... Škola života po odbornej stránke, ale hlavne v ľudských vzťahoch. Človek vyjde vonku z bránky a už je v robote. V malej komunite tisícky občanov zdieľa všetky ich starosti a radosť. Musím byť psychológom, vedieť odhadnúť človeka a komunikovať. Nemožno ho poslať domov, nech pošle mail. Vyjde von a to, čo som budoval roky, raz dva spadne. So svojou nespokojnosťou by sa podelil s ďalšími.

❑ S vaším povoláním sa spája aj časová náročnosť.

Cyril Hudák zvykne občas spievať s Bakšanmi. Na zábere počas Dní mikroregiónu Hornád.

Ján Kokarda: Daň za výkon funkcie. Keď vás pozvú na podujatie, patrí sa ísť. Funguje to len so vzájomnou podporou a pochopením rodiny a zázemím na úrade. Starosta a pracovníci musia byť jeden tím. A takisto starosta a poslanci. Vtedy je pohoda a dá sa niečo dosiahnuť. Aj ja musím podporovať úrad, poslancov a nájsť si čas pre rodinu. Nedá sa nikoho ukrátiť.

Cyril Hudák: Roky sme trávili v robote dvanásť až štrnásť hodín denne. Soboty a nedele, lebo zástupca obce ide na podujatie. Dajú mu guláš, ale od nedeľného obeda rodina nemá doma hlavu.

Na prvom mieste je naozaj podpora rodiny.

❑ Za dvadsať rokov ste toho veľa zažili. Na čo naj si spomínate?

Cyril Hudák: Napríklad na odovzdávanie bytového domu. Motivuje ma silný pocit možnosti ovplyvňovať veci verejné. Starosta má podiel na tom, ako obec bude vyzeráť. Keď má dobrú myšlienku a stretne sa s pochopením, vyhral.

Ján Kokarda: Ak máte ambíciu a snívate o niečom, podarí sa to. Keď žiadosť neprejde štyri roky, schvália ju v piatom. Ak vás vyhodia dverami, pridete oknom. Kým máme pred sebou plány, chceme byť starostami. Nechcem sa vracáť k téme povodní, ale najzážitkom bolo sledovať ľudí, ako si navzájom pomáhali. Niekedy aj na úkor ochrany svojho majetku. Keď v miestnom rozshlase odznelo varovanie a žiadosť o pomoc, ľudia jednoducho prišli a pomáhali.

❑ Zmenili sa občania za dvadsať rokov? Sú náročnejší, všimajú si viac vecí okolo seba?

Cyril Hudák: Predtým ľudia žili v tom, že to, čo tu bolo štyridsať rokov, má tak aj zostať. Teraz sa situácia zmenila. Som rád, že mladší sa o veci verejné zaujímajú. Dobrý signál.

Ján Kokarda: Nevstupujú do politiky, ale chcú sa podieľať na živote obce. Teším sa, že po voľbách môžeme zúročiť energiu mladých poslancov.

❑ Čo by mal mať správny starosta?

Cyril Hudák: Veľmi silnú vôľu, presvedčenie, že práca má zmysel nielen preňho, ale pre celú obec.

Ján Kokarda: Musí ísť s verejnoprospešným zámerom a snažiť sa získať podporu. Ľudia by veľmi rýchlo zistili, keby išiel do funkcie s cieľom obohatiť sa. Nemala by mu chýbať trpezlivosť, cieľavedomosť, vytrvalosť a diplomacia. No ak by sa ma niekto pýtal, ako presne to robím, nepoviem. Je to naše know-how.

Cyril Hudák: Know-how, ktoré nás stálo veľa energie, pretože prácu starostu musí človek robiť naplno.

Zhovárala sa Katarína Šimková.
Foto: archív redakcie a Jána Kokardu

Žiaci chodia do školy v Haniske radi. Dokonca aj spať.

Kráčam ulicami Hanisky. Tmu prerážajú lúče pouličných lúč, atmosféru dokresľuje brechanie psov. Piatkový večer na vidieku. Možno by sa nedialo nič zvláštne, keby sa v škole nesvietilo. Noc v škole. Vzrúšo? Idem sa pozrieť. Vstupujem do jedálne plnej detí a mládežníkov. Od prváčky po deviatakov. Seriózne nachystaný DJ, pohľady plné očakávania. Toto nebude nejaká limonáda. Vážna akcia. Prichádzajú do kostýmov oblečené učiteľky a učiteľia, riaditeľka **Mgr. Helena Borufková** akoby zrastená s mikrofónom živí nadšenie. O chvíľu už vyvolenci žrebujú členov desiatich zmiešaných družstiev. Od najmenších po najväčších. Aby nikto nebol v nevýhode. Veď budú súťažiť o sladký poklad ukrytý v truhlici. Pohľad naň motivuje a družstvá sa postupne rozbiehajú po chodbách školy.

» Beh za pokladom

Nestíham. Ide o čas. A tiež o indície. Družstvá ich dostávajú za splnenú úlohu. Vreco na nohy a prvá respondentka už skáče k rebriku. Rýchlo hľadá kľúč vo vedrách. Napätie sa dá krájať. Našla! Teraz odomknúť rebrik a prehľadať visiace vrecúška. Podarilo sa! Družstvo získava prvú indíciu a uteká do ďalšej komnaty - triedy. S vetrom opretky. Ďalšiu úlohu si pamätám ešte z televízie. Štvorica očí hľadá oproti sebe. V momente vyletí z jednej ruky kľúč. Druhá ruka sa natiahne, ale kľúč už je opäť v rukách zamaskovaného učiteľa. Druhý pokus. Tesne minula. Tretí už vyšiel. S víťazným úsmevom putujeme ďalej.

» Domino, vône aj šplhanie

Tu už nejde len o rýchlosť, ale aj o trpezlivosť, presnosť a šikovnosť.

V zborovni. Riaditeľka **Mgr. Helena Borufková**, zástupkyňa **Mgr. Jana Kontrošová**, ekonóm **Ing. Štefan Paholok**, hlavná režisérka **Mgr. Renáta Kaščáková**, v ďalších úlohách **Mgr. Janka Schmotzerová**, **Mgr. Janka Daňková**, **Ing. Gejza Varga**, **Mgr. Henrieta Smolková**, **Mgr. Dáša Palenčárová** a **Ladislav Nagy**.

Čo sa dialo jednej noci...

Úloha znie: poskladajte za dve minúty hada z domina tak, aby všetky časti spadli postupne a naraz. Nervozita. Prsty akoby boli široké, nemotorné. Domino vedľa domina. Už len kúsok a je to. Ale nie! Padajú. Jedno za druhým. Ale ešte nie je tá správna chvíľa! Skúsime ešte raz. Ešte tridsať sekúnd. V tvárach vidieť odhodlanie, ale aj strach. Podarí sa to? Stihneme? Časti domina stoja ako vojaci. Ideme na to. Padá jedna, druhá, tretia, už je ich pätnásť. Ale nie! Zastali v polovici... Nuž čo, prvá nesplnená úloha. Musíme ísť ďalej. Pod sem, zaviažem ti oči šatkou a budeš ochutnávať

rôzne potraviny. Povieš mi, čo to je. To už v tichosti počúvame ďalšie zadanie. Našepkávať sa nesmie, lebo družstvo odíde bez indície. Zbytočný risk. Malinovka! Čokoláda! Správne odpovede. Putujeme. Ešte nevieme, že nás čaká jedna z najťažších úloh. Šplhanie na tyči. Hodnotitelia sú prísni. Šplhať ste sa učili v prvej triede. Už by ste to mali vedieť. Postupne, centimeter po centimetri. Šmýka sa. Nájde sa len málokto, kto dosiahne úplný vrchol. Našťastie sa podarilo. Od

šplhania sme sa dostali k hokeju. Rozbeh a výstrel na bránku. Budú takí úspešní aj naši hokejisti? Sme vo finále. V jaskyni múdrosti môžeme vymeniť žolíka za indíciu. Teraz už len zostáva z indícií poskladať heslo. Darí sa to väčšine družstiev. V zborovni krátka porada, porovnanie času a víťazi sú jasní. Sladká odmena ich neminie. A to sa program ešte zďaleka nekončí.

» Dobrodružstvo pokračuje

Po chodbách rozvoníava pizza. Pečie ju budúci kuchár **Marcel Igla**, bývalý žiak ZŠ v Haniske. V kráľovstve so štyrmi sporákmi sa mu pracuje dobre. Prišiel rád. Takisto ako ďalší bývalý žiak **Jakub Karafa**, ktorý sa stará o školskú diskotéku. V triedach nachystané spacáky. Ale spať sa ešte nejde. Po minikonzerte **Kludie Semanovej** a učiteľa **Ladislava Nagya** vonku už horia fakle. Bude sa hľadať ďalší poklad...

„Nechceli sme sa opakovať a organizovať valentínsku diskotéku. Vymysleli sme Noc v škole. Máme tu tretinu žiakov a sme radi. Lebo deti sa vďaka práve tým, že sú spolu. Tešili sa znova do školy a to je pre nás najlepšia vizitka,“ hodnotí riaditeľka. Čo všetko sa môže udiť v jeden piatkový večer? Odchádzam plná dojemov. Možno mi je aj trošku ľúto, že už nechodím do školy. Ale aj tak som sa cítila ako členka družstva a našla som poklad. Výborný nápad, ktorý zrealizovali aktívni učitelia pre žiakov. Radosť na oboch stranách. A možno aj inšpirácia. Čo vy na to?

Katarína Šimková

Foto: autorka

Viac fotografií na webe www.regionhornad.sk

V telocvični. Získame indíciu?

Výzva pre kresličov a znalcov literatúry: Prihláste sa na Horovovu Čaňu!

Ak ste žiaci druhého stupňa základnej školy a chcete si otestovať vedomosti v literárnom kvíze alebo ste tretiaci a štvrtáci a radi kreslíte, je tu šanca pre vás zmerať si sily s rovesníkmi z regiónu. Na piatok 13. mája pripravujú v základnej škole v Čani 13. ročník literárnej súťaže Horovova Čaňa. Deje sa tak pri príležitosti 97. výročia narodenia básnika **Pavla Horova** a jeho pedagogického pôsobenia práve na tejto škole. Do súťaže sa môžete prihlásiť **Mgr. Agnese Jesenskej**, **Mgr. Veronike Adamkovičovej** a **Mgr. Viere Vaskovej** telefonicky na 055/699 91 28 alebo emailom na adrese zscana@zscana.sk do piatku 6. mája. Stačí uviesť ročník a počet žiakov. V kvíze súťažia dvojčlenné družstvá, v ilustrácii jednotlivci. Tí si potrebujú doniesť vlastné pomôcky na kreslenie. Cestovné hradí vysielajúca organizácia. Občerstvenie zabezpečia organizátori.

kš

Deti a rodičia sa zamaskovali

Karnevalový tanec vo Vyšnej Hutke.

Fašiangy vo Vyšnej Hutke sa niesli v znamení karnevalu. Usporiadali ho v kultúrnom dome a nadviazali na dávnejšiu tradíciu. Do kostýmov sa zaodeli nielen deti - a to už od šiestich mesiacov - ale dokonca aj ich rodičia. Dohromady by sa dalo narátať aj šesťdesiat masiek.

Karnevalom žili tiež deti a učiteľky základnej školy v Čani. Súťažili o najkrajšiu masku a nechýbal ani tanec.

rah
Foto: OcÚ Vyšná Hutka

Bakšanský ples so Šeherezádou

Vystúpenie orientálnych tanečníc zaujalo.

Čerešničkou sedemnásteho ročníka fašiangového plesu v Kokšove-Bakši bolo vystúpenie orientálnych tanečnic skupiny Šeherezáda. Brušnými tancami navodili správnu atmosféru a zvlášť mužskí návštevníci si vychutnali tento kultúrny zážitok. Vďaka špecialitám miestnej vychýrenej kuchárky Márie Begányiovej si prišli na svoje brušká, očká pookriali na noblesnej výzdobe a ušká pri hudbe Dua Gemini. Zábava utíchla až s kikiríkaním kohútov. A čo pripravila organizátori nabudúce? Snáď už len toho „Onura na koni“; ako odškodné pre naše dámy.

Fašiangový ples inšpiroval aj mladých. Vo vlastnej réžii si zorganizovali ďalší.

ant/red
Foto: OcÚ Kokšov - Bakša

Kollárovci roztancovali Čaňu

Fašiangová scéna speváckej skupiny Domovina.

povali tiež na multikultúrnom festivale v Gyňove. Zapáčili sa a dobré meno si určite urobili aj v poslednú fašiangovú sobotu v Čani. Krátkou scénkou s témou fašiangov obohatili program členovia speváckej skupiny Domovina, chutné čeregy napiekli členky Klubu dôchodcov.

kaš
Foto: OcÚ Čaňa

O šesťdesiatročnom manželstve Najdôležitejšie je odpustenie

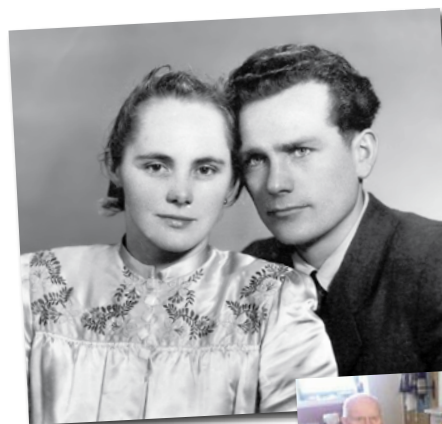
V šťastí, nešťastí, v zdraví, v chorobe... Životné skúšky overujú pevnosť sľubu zo svadobného dňa. Štatistiky hovoria, že každý druhý zväzok na Slovensku končí rozvodom. Našťastie, nájdú sa medzi nami aj takí, ktorí spolu nažívajú úctyhodných šesťdesiat rokov. Jubileum **Heleny a Imricha Hanušovských** sa podarilo nájsť vďaka súťaži. Vyhlásili ju v Gyňove počas prvého ročníka celoslovenskej kampane Národný týždeň manželstva (NTM) pod záštitou prvej dámy **Silvie Gašparovičovej**. „Najdôležitejšie je, aby si odpúšťali. Aby boli verní, bohabojní a mali sa radi ako my. Aby im láska nevyhasla,“ prezradila nám pani Hanušovská v kuchyni recept na dlhé manželstvo.

Ona i manžel pochádzajú z Gyňova, zoznámenie nebolo zložené. Brali sa v novembri 1950. „Civilný sobáš bol štvrtého, cirkevný dvadsiateho prvého,“ pamätá si Helena Hanušovská bez zaváhania. „V deň cirkevného

sobáša pršalo. Vtedy sme ešte nemali kultúrny dom, hostia z celej dediny sa veselili vonku pod plachtami a hodovali v dvoch izbách. Hrala nám cigánska hudba... Teraz pomaly nevieme, že v obci je svadba,“ porovnáva.

Pán Imrich bol posunovačom na železnici, dnes 84-ročná

prababka sa celý život starala o tri deti. Eva, Miloslav a Ale-na tiež žijú v manželstve už viac ako tridsať

Helena a Imrich Hanušovský krátko po svadbe a dnes.

rokov. Starkí majú šesť vnúčat a štyri pravnúčatá. „Vnučky sa povydávali a teším sa, že manželstve sa správajú, ako sa patrí,“ hovorí s hrdosťou v hlase. A aký má názor na vysokú rozvodovosť? „Pozrel si sa za inou sukňou, už ňu nechcem. Preto sa najviac páry rozchádzajú. Treba prepáčiť a ísť ďalej,“ radí H. Hanušovská. Je živým príkladom myšlienky NTM. Manželstvo je umenie a vzťah, na ktorom treba pracovať.

V Čani, Gyňove a Ždani bolo v NTM v ponuke niekoľko aktivít, ktoré pripravili manželské páry v spolupráci s obecnými úradmi a miestnymi cirkvami. Napríklad aj prednášky o efektívnej komunikácii v manželstve a rozdieloch medzi mužom a ženou či filmový večer pre manželov. Na kampaň pružne zareagovala aj cukráreň, kvetinárstvo či pizzéria a manželom ponúkali počas spomínaného týždňa zľavy.

Katarína Šimková/rmk
Foto: archív Hanušovských a OcÚ Gyňov

Cukrárky, zbystrite pozornosť!
Pečiete torty?

Sledujte web www.regionhornad.sk! S blížiacimi sa Majstrovstvami sveta v ľadovom hokeji pre vás pripravujeme už v apríli zaujímavú súťaž!

Atraktivite rekonštrukcií bojov pomohla legislatíva

Chceme ukázať skutočnosť

Jedinú zimnú rekonštrukciu bojov druhej svetovej vojny na Slovensku pozorovalo šesťsto divákov z Gyňova a okolia. Košický Klub vojenskej histórie Krasnogvardejci s ďalšími ôsmimi klubmi, dovedna so 115-timi účinkujúcimi, pripravil na autentickom mieste, šesťdesiatšesť rokov neskôr, dokonca aj s podobným počasím, boje oslobodenia Gyňova zo 17. až 19. januára 1945.

„Starší poznajú skutočnosť, zažili ju. Mladí chcú porovnať rekonštrukcie s americkými akčnými filmami. Niektorým sa páčia. Stretol sa však aj s otázkami, kde sú mŕtvi. Niektorí nechápu, že našim cieľom nie je ukázať mŕtvolu a brutalitu, ale skutočnosť. Dejiny Slovenska z obdobia druhej svetovej vojny sú na školách veľmi stručné,“ zdôvodňuje dlhoročnú záľubu v dejinách predseda Klubu vojenskej histórie Krasnogvardejci **Ing. Vladimír Kost**. Tridsaťčlenná skupina historikov amatérov od osemnást do päťdesiat rokov vychádza pri ukázkach z uznávaných prameňov. Skúmajú dovtedy, kým nedostanú relevantnú overenú informáciu. „Našou výhodou je, že nie sme predpojatí. Študujeme všetky historické zdroje. Porovnáваме ich a vďaka tomu môžeme získať oveľa presnejšie údaje ako profesionáli,“ vysvetľuje ďalší člen klubu **Mgr. Daniel Szilágyi**. Bádajú na internete, v historických prácach ruských archívov. „Veľmi nám pomohla práca náčelníka štábu piatej gardovej tankovej brigády. Bojovala priamo v tomto úseku a podieľala sa na oslobodení Skároša, Trsteného pri Hornáde a Gyňova pri útoku na Košice. Zo sedemdesiatych rokov tiež veľa čerpáme z osobných materiálov

podplukovníka Šoltýsa – rodáka z Gyňova. Vela sa dozvedáme aj z rozhovorov so starými ľuďmi, z obecných kroník a tiež od ostatných klubov vojenskej histórie,“ približuje D. Szilágyi. Keď získajú informácie, môžu sa pustiť „do boja“.

» Od nadšenia k financiám

Na začiatku je vždy dohoda s obcou. „Ďakujeme Skárošu a Gyňovu za ústretovosť,“ zdôrazňujú členovia klubu. Po súhlase obce s rekonštrukciou si pýtajú zvolenie od vlastníkov pozemkov. Nasleduje najťažšia fáza - zháňanie peňazí. „Keď ich máme, pustíme sa do akcie s istotou. Tentoraz nás veľmi prekvapil František Oravec výraznou pomocou,“ vďaka si V. Kost a D. Szilágyi. „Mnoho ľudí si myslí, že rekonštrukcie bojov sú o biznise, že vyberáme vstupné a chceme na nich zarobiť. Pravda je taká, že mnohokrát sme sponzormi aj my sami. To, čo sa vyzbiera, je malou kvapkou,“ uznávajú. Približné náklady na rekonštrukciu s jedným tankom predstavujú 8 000 eur. Vďaka nadšeniu sa im však darí riešiť aj finančnú otázku a osloviť ďalších sponzorov.

» Po Slovensku aj do Poľska

Prvé rekonštrukcie vojnových bojov sa na Slovensku začali v roku 2000. Vyšla novela zákona a odvtedy si človek starší ako 18 rokov môže voľne zaobstarať ex-

Krasnogvardejci s ťažkým guľometom Maxim, najviac používaným počas 2. svetovej vojny. Jeho výroba začala v roku 1910.

Historické okienko

V Gyňove išlo o ukážky bojov 237. streleckej divízie a 20. guľometného práporu 159. pevnostnej divízie, podporovaných tankami a samohybnými delami 5. gardovej tankovej brigády 18. armády Červenej armády. Tento úsek bránili časti 97. Jager divízie a časti síl 254. pešej divízie Wehrmachtu. V blízkom Grajciari pôsobila taktiež časť jednotiek elitnej 1. lyžiarskej divízie Wehrmachtu. Na rekonštrukcii sa zúčastnili Kluby vojenskej histórie (KVH) Klub priateľov vojenskej histórie Slovenska Bratislava, KVH z Popradu, Gvardija zo Spišskej Novej Vsi, Zemplín z Trebišova. Z Čiech prišla Československá asociácia priateľov vojenskej histórie Brno, KVH 98. Horský regiment Brno, z Poľska Grupa rekonštrukcie historická „San“ Sanok, Podkarpatská grupa rekonštrukcie historická Rzeszów.

Útok sovietskej pechoty.

panznú zbraň (špeciálne upravenú tak, že z nej nemožno strieľať ostrými nábojmi). Práve legislatíva zatraktívnila pripomienky histórie. „Asi je ťažké predstaviť si ukážku, kde vojak kričí, že strieľa... Možno sa smejete, ale v Poľsku nemôžu používať zbrane, a tak majú namiesto nich so sebou dva reproduktory. Alebo si vojak pred sebou hádže nekonečného hada petárd,“ približuje Ing. Kost. „Práve kvôli možnosti vlastniť expanznú zbraň sme v Poľsku žiadani. V lete účinkujeme na polovici akcií,“ vysvetľuje D. Szilágyi. Na Slovensku volajú členov Klubu vojenskej histórie Krasnogvardejci ročne na desať až pätnásť ukážok po celom Slovensku. Za-

čínajú oslobodzovaním Bratislavy v apríli, nasledujú májové oslavy víťazstva v druhej svetovej vojne, potom Slovenské národné povstanie a obdobie štyridsiateho štvrtého roku a príchod na Slovensko. „Najsilnejším zážitkom bola pre mňa reakcia veteránov v Nižnom Komárniku, ktorí bojovali vo vojne. Hlavne ich poďakovanie, že mohli uďalosti ešte raz vidieť, hoci to nie je príjemné. Boli radi, že ich pripomíname ľuďom,“ spomína V. Kost. A ako sa vlastne členovia Krasnogvardejci cítia v koži vojakov? „Závisí od situácie. Ale ak máte bežať 500 - 600 metrov, tak unavene,“ usmieva sa predseda Klubu vojenskej histórie.

Katarína Šimková
Foto: Dávid Takáč

Slanskými vrchmi stále viac turistov

Oslobodenie Nižnej Myšle si pripomína stále viac obyvateľov. Už na 42. ročníku „Prechodu Slanským pohorím“ sa ich po pätnástkilometrovej túre od Slanca cez Bradlo (840 m.n.m.), Červený vrch, popri Koscelku až do Nižnej Myšle zišlo stodvadsať a to nielen domácich, ale aj zo Ždane, Skároša, Čane, Vyšnej Myšle a dokonca aj z Košíc. Všetci účastníci sa zapísali do kroniky obce aj do prezenčnej listiny. Po privítaní starostom obce **Ludovíkom Gregom** si minútkou ticha na zamyslenie pripomenuli udalosti, ktoré sa v Nižnej Myšli odohrali v roku 2010. Samotný prechod mal pod palcom **Július Dulovič**. Po zdolaní náročnej trasy na turistov čakalo 40 litrov teplého čaju pri moste cez rieku Olšava, pri kaplnke sv. Jána Nepomuckého. Na záver položili turisti veniec na pamiatku obetiam prvej a druhej svetovej vojny. Následne sa mohli ešte posilniť 120-timi litrami guláša, ktorý pripravil sám starosta obce s pomocníkmi.

Usmiati výletníci.

Text a foto: **Matúš Lukáč, Nižná Myšľa**

Pozvanie do jarnej prírody

V poradí 28. ročník tradičného prechodu Slanskými vrchmi Z Polianky do Polianky sa uskutoční v sobotu 4. júna 2011. Pešia trasa povedie z Dargovského priesmyku červenou turistickou značkou na výhľadový vrchol Lazy (859 m n.m.) a odtiaľ žltou značkou a vlastným značením východne na Mazolín (649 m n.m.). Z neho je zostup poľovníckym chodníkom do Cabova, kde pešia túra končí.

Doprava autobusom do Dargovského priesmyku, z Cabova do Sečovskej Polianky a po ukončení späť do Košickej Polianky je zabezpečená objednaným autobusom. Prezentácia účastníkov z Košickej Polianky a okolia je v kultúrnom dome v čase od 7.00 do 8.00 hodiny. Pri prezentácii bude možné zakúpiť si jedinečnú mapu **POTULKY SLANSKÝMI VRCHMI KRAJOM POLIANOK NA POMEDZÍ ABOVA A ZEMPLÍNA**, ktorú vydalo Kultúrne centrum Abova v Bidovciach, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, v súčinnosti s obidvomi spriatelnenými Poliankami v roku 2010.

Kolektívny cezpoľný účastníkov v počte nad 4 osoby, nahláste svoju účasť vopred na tel. 055/6854-184, -462, 0905 472 426 alebo mailom na adresu: kdz@zoznam.sk. Propozície a bližšie informácie na www.regionhornad.sk

Vážení turistickí priatelia a milovníci prírody, zvolte si správny výstroj, najmä obutie, lebo podujatie sa uskutoční za každého počasia.

Klub slovenských turistov Košická Polianka

Športujú o 106

V Čani šport neutícha. O pohár starostu obce si na Štefana zahrali Starí páni, Biely balet a Jamajka z Čane, Old boys z Geče, Trstené pri Hornáde i družstvo policajtov. Trofej si odniesli domáci Starí páni. Vo futbale zápolili aj dorastenci z viacerých kútov východného Slovenska. Zvítazili Svidni-

Dorastenci z Čane a Krompách v akcii.

čania, druhé skončilo družstvo z Vyšného Opátskeho, bronz patril Krásnej nad Hornádom. Do tretice si futbal zahrali aj prípravkari. V novozrekonštruovanej športovej hale súťažili Košice, Michalovce, Prešov a Čaňa. Prvenstvo zostalo doma. Športovcom sa nelenilo ani cez prázdniny. Školáci využili možnosť zahrať si florbal, volejbal aj stolný tenis.

kš

Foto: **Róbert Janotka**

V Čani rastie hokejová hala

Momentka zo stavby.

Hokejisti z Čane a blízkeho okolia, pozor! Už v tomto roku ukončia v obci hokejový štadión. Tešiť sa môžu aj krasokorčuliari. Na svoje si prídu aj diváci, v hale je pre nich pripravených 150 miest. Dotáciu vo výške 600 000 eur na halu dala vláda **Roberta Fica**, zvyšok nákladov zafinancujú sponzori a obec. Cena celého projektu by mala predstavovať milión eur.

rah

Foto: **Róbert Janotka**

Odhaľme sedem divov mikroregiónu Hornád!

Hľadanie po výnimočných miestach v našich končinách ešte nekončí. Štyria z vás nám zaslali zaujímavé tipy na divy mikroregiónu.

Kostol sv. Mikuláša v Nižnej Myšli – dominantna regiónu.

Medzi kandidátmi na prestížny titul figurujú unikáty z Nižnej Myšle. Cirkevno-archeologické múzeum, vykopávky v oblasti Várheď, archeologická oblasť Skalka, kláštor a rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša. O vašu priazeň sa uchádza aj magické miesto Koscelek medzi Nižnou a Vyšnou Myšľou a tiež tristočročný dub v Belži. Stále čakáme na ďalšie tipy aj z vašej obce! Posielajte nám ich poštou na adresu redakcie alebo e-mailom na ksimkova@communicationhouse.sk do 15. mája 2011. Na webe www.regiohronad.sk sme zriadili špeciálnu sekciu Sedem divov mikroregiónu. Dočítate sa v nej všetko podstatné o prihlásených miestach, o ktorých budete v druhom kole hlasovať. Tešíme sa na vaše reakcie!

rah

Foto: archív

Krížovka

Vodorovne (dodrži dĺžku):

A. druhá časť tajničky

B. to, čo sa deje; udalosti - vodný živočích s kľetkami - úplne nová vec

C. latinská spojka - obyvateľ Ruska - najznámejší revolučný Kubánek - chlapec rečou tínedžeriek

D. zvrtné zámeno - EVČ áut Dolnokubínčanov - pán v Maďarsku alebo Ústredná rada na Slovensku - plynúť, vyplývať, byť vo výhľade - predložka blízka genitívu - 1500 v Rímskej ríši

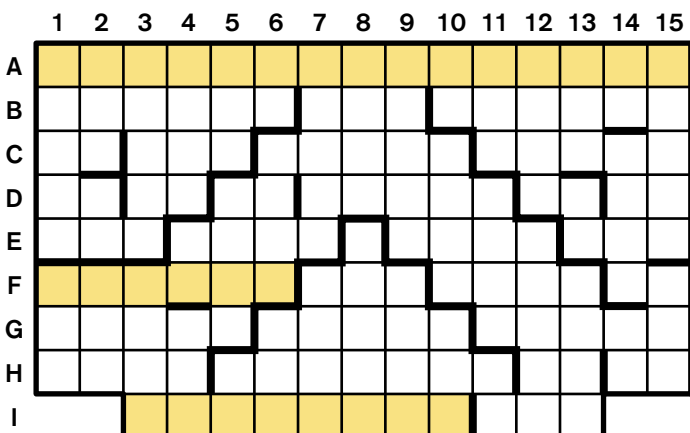
E. Aneta, ktorá je nám blízka - oblasť, priestor pre Angličana - predložka blízka vokálu - vysokoškolský, skratka - EVČ áut „Vraňarov“ (Košíčanov)

F. tretia, záverečná časť tajničky - skratka Štátneho úradu vyšetrovania v Nemecku (Landeskriminalamt) - ručiteľ pri zmenke - Holandsko na 2

G. plesknutie - báj, legenda - príslavka s významom alias, ináč

H. more po latinsky - krásliš, zbožš ako folkloristi z Valalík - EVČ motoristov spod Trenčianskeho hradu - list vlastníctva na 2

I. začiatok tajničky - pes podľa najrozšírenejšieho svetového jazyka

Veselé príhody v nárečí

Zo starostovského zápisníka

Na obecný úrad príde postaršia dôchodkyňa, známa ako veľmi šetrná vdova. Sťažuje sa starostovi:

„Pan preceda, ta ja prišla za Vami, bo pred nas na slupe ňešveci v noci eletrika. Dajce ju opravic, bo, znace, ja som stara a hora žena...“

„Viem, pani zlatá, že zdravíčko Vám dobre neslúži, máte už svoje roky. Ale čo to má spoločné s verejným osvetlením na ulici pred Vaším domom?!“ - vyzvedá sa starosta.

„Ta znace, pan preceda, ja trimem šicke piluli od dohtora na stole v prednej hiži a berem jich i o druhej v noci.“ - vysvetľuje vdova.

„Hmm, hmmm... a čo Vám bráni brať ich v noci aj naďalej?“ - pýta sa starosta.

„Ta co, ta co,?! Co še tak glupo pitace? Ta doteras tam bulo vidno od eletriki zo slupa. Teras v tej cmoce na piluli ňevizim, mušela bi som zapaliť luster a robic švetlo v calej prednej hiži!“

kdz

Čo ukrýva tajnička?

Hlavalom sudoku z minulého čísla ste na prvýkrát zvládli výborne. Správne odpovede nám zaslalo šesť z vás. Vonné sviečky zasielame **Radvanovi Timkovi** z Valalík. Blahoželáme.

V tomto roku nás čaká jedna z periodických celospoločenských udalostí. Uskutočňuje sa raz za desaťrocie a týka sa každého z nás. Názov tejto významnej akcie, ktorá bude na Slovensku v máji, ukrýva tajnička. Pripravil ju pre vás **Mgr. Karol Dzugas**. Jedného z úspešných lúštitelov vyžrebujeme a zašleme CD s dokumentáciou rekonštrukcie oslobodenia Gyňova (viac na str. 9). Znenie tajničky zašlite do 30. 5. na adresu redakcie Abovský hlásnik, Communication House, Štefánikova 6, 040 01 Košice.

red

Zvislo:

1. čiernomorský prístav - medzi-národná firma - dodávajúca priemyselný tovar

2. jednotka informácie - Aliancia nezávislých na 2 - citoslovce blabotajúceho

3. základné jednotky anglickej dĺžkovej miery (91,439179 cm) - yersinióza, skratka

4. synov syn, potomok - astát - stredoeurópsky čas na 3

5. tón A zvýšený o poltón, čierny kláves medzi A a H - výnos z uložených peňazí - písmeno gréckej abecedy

6. telúr na 2 - freveln, skratka - amen v šachu

7. ženské meno (2.2.) - starý brn-kací strunový nástroj

8. kusy zamrznutej vody - oktánový uhľovodík

9. čistiaci prípravok na okná - značka osobného auta s logom štyroch spojených krúžkov

10. vysoké napätie na 2 - trávou zarastené územie - ona u nemec-ky hovoriacich

11. predsa u Nemcov, ale aj Rakúšanov a Švajčiarov - koráb púšte - Štátne divadlo na 2

12. protivný hmyz - niekto, opak nikoho

13. clivá hudobná stupnica, nie durová - súhlas nielen u Angličanov - dlhý v Anglicku

14. obrnený transportér - slovo na konci modlitby - živnostenský list na 2

15. ženské meno (7.2.) - krstné meno Tolstého; kráľ zvierat

Pomôcky:

vodorovne: LKA, MARE, zvisle: APM, YERS, FREV

Ražen Čajka

Restaurácia

DENNÉ MENU 3 EUR

KARAOKE
VIDEOPROJEKCIA

CELOROČNÁ PREVÁDZKA od 1.5.2011

PIZZA

ŠMÝKALKA PIESKOVISKO LEHÁTKA
SKÁKACÍ HRAD HOJDAČKY SPRCHY

Usporiadávame:
spoločenské akcie, obedy, večere, firemné posedenia,
bankety, školenia, oslavy, svadby, životné jubileá

Rekreačná ulica č. 1, 044 14 Čaňa, Tel.: 0917 759 589
web: www.razencajka.eu

KOMPLETNÉ POHREBNÉ SLUŽBY NON - STOP

STANIČNÁ 1
VALALIKY
055/6999641
0907 301 332

UKRAJINSKÁ 6
KOŠICE - KRÁSNA
0918 834 966
0907 327 551

MÁRIA UVEGEŠOVÁ

Cenník inzercie pre štvrťročník Abovský hlásnik vydávaný
Regionálnym združením obcí Hornád

Formáty plošnej inzercie - strana má veľkosť A4

1 strana čierno - biela 331,94 €
1/2 strana čierno - biela 165,97 €
1/3 strana čierno - biela 122,82 €
1/4 strana čierno - biela 82,98 €
1/8 strana čierno - biela 49,79 €

1 strana farebná 497,91 €
1/2 strana farebná 248,95 €
1/3 strana farebná 165,97 €
1/4 strana farebná 122,82 €
1/8 strana farebná 82,98 €

Riadková inzercia:

Nekomerčný riadkový inzerát len pre občanov (1 znak) - 0,05 €
Vkladané letáky do novín - 0,015 € za ks

Uvedené ceny platia pri dodaní hotového grafického návrhu. Ak
grafický návrh pripravuje redakcia, účtuje sa 19,92 €/hod. bez DPH.

Zľavy za opakovanie plošnej inzercie vo vydaniach novín za sebou:
2x - 20 %, 3x - 25 %, 4x - 30 %

Salón GRÉTA, Geča, Kvetná 269 Kozmetika

Manikúra

Pedikúra

Akrylové a gélové nechty

Kontakt: 0903 297 308

0903 297 309

www.greta.snadno.eu

Vážení inzerenti,

tešíme sa zvýšenému dopytu o inzerciu v Abovskom hlásniku. Záleží nám na tom, aby sme Vaším požiadavkám mohli vyhovieť čo najrýchlejšie. V prípade záujmu sa, prosím, skontaktujte s redaktorkou Mgr. Katarínou Šimkovou na 055/623 00 70 alebo 0911 192 830. Po prijatí Vašej objednávky podľa vľavo uvedeného cenníka si dohodneme obsahové či grafické náležitosti. Uzavierka inzercie do 2. čísla Abovského hlásnika je 15. mája 2011.

Ďakujeme, redakcia

Dôležitý oznam

Vydáva: Regionálne združenie obcí Hornád, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Štefánikova 6, 040 01 Košice, **tel/fax:** 055/623 00 70, 0905 812 883, **e-mail:** office@communicationhouse.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová, 0905 812 883, **redaktorka:** Mgr. Katarína Šimková, 0911 192 830, **redakčná podpora:** Mgr. Anton Oberhauser, **redakčná rada:** predseda: Mgr. Karol Dzugas, Ing. Miloš Barcal, Róbert Janotka, Božena Letková, Ing. Štefan Petrik, Bc. Denisa Vargová, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, www.regionhornad.sk, **tel:** 055/698 00 21, vychádza ako štvrťročník pod registračným číslom EV 3592/09, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** PROGRUP, s.r.o., Tr. KVP 1, 040 23 Košice, tel: 055/645 12 53. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.